

Spis treści

1. Wstęp. Dlaczego warto zatroszczyć się o rozwój i edukację dzieci z wadą słuchu nim rozpoczną naukę w szkole? Co konkretnie trzeba kształtować w dziecięcym umyśle, aby dziecko było mądrzejsze, więcej wiedziało i lepiej liczyło? Program i ogólne wskazówki do prowadzenia zajęć z dziećmi z wadą słuchu	5
2. Orientacja przestrzenna	12
2.1. Jak rozwija się u dzieci rozumienie przestrzeni?	12
2.2. Kształtowanie świadomości schematu swego ciała	18
2.3. Rozwijanie zdolności do przyjmowania własnego punktu widzenia	23
2.4. Wdrażanie dzieci do rozpatrywania otoczenia z punktu widzenia drugiej osoby	25
2.5. Sytuacje, które pomagają dzieciom orientować się w otoczeniu z uwzględnieniem różnych przedmiotów	30
2.6. Ćwiczenia ułatwiające orientację na kartce papieru	31
2.7. Orientacja przestrzenna w przedszkolu i w szkole; planowanie i prowadzenie zajęć	35
3. Rytm	37
3.1. Jaką rolę pełnią rytmy w rozwoju dziecka?	37
3.2. Ćwiczenia rytmiczne sprzyjające dostrzeganiu regularności	41
3.3. Trening w przekładaniu zauważonych prawidłowości z jednej sytuacji na inną	46
3.4. Rytmiczna organizacja czasu	49
3.5. Planowanie i prowadzenie zajęć z dziećmi w przedszkolu oraz w szkole	57
4. Liczenie	59
4.1. O rozwoju dziecięcego liczenia	59
4.2. Zabawy i zadania sprzyjające kształtowaniu umiejętności liczenia	65
4.3. Dodawanie i odejmowanie: od rachowania konkretnych przedmiotów, przez liczenie na palcach, do pamięciowego wyznaczania sumy i różnicy	69
4.4. Ćwiczenia i zabawy rozwijające umiejętność dodawania i odejmowania	71
4.5. Dziecięce liczenie; planowanie i organizowanie zajęć w przedszkolu oraz w szkole	74
5. O kształtowaniu pojęcia liczby i wspomaganii rozwoju operacyjnego rozumowania	76
5.1. W jaki sposób w szkole nauczyciele kształtują pojęcie liczby naturalnej?	76
5.2. Operacyjne rozumowanie w rozwoju dziecka	81
5.3. Ćwiczenia wspomagające rozwój operacyjnego myślenia. Ustalanie stałości liczby elementów w zbiorze	85
5.4. Ćwiczenia wspomagające rozwój operacyjnego myślenia. Ustalanie równoliczności przez przeliczanie i łączenie w pary	89
5.5. Ćwiczenia wspomagające rozwój operacyjnego myślenia. Ustawianie po kolei i numerowanie	93
5.6. Kształtowanie pojęcia liczby naturalnej; planowanie i prowadzenie zajęć w przedszkolu oraz w szkole	97
6. Mierzenie długości	99
6.1. Jak rozwija się u dzieci rozumienie pomiaru długości?	99
6.2. Uczymy dzieci mierzyć: stopa za stopą, krokami, łokciem, dłonią, klokiem, patykiem, sznurkiem	102
6.3. Doświadczenia pomagające dzieciom ustalić stałość długości	105
6.4. Czym dorośli mierzą długość? Zapoznanie z narzędziami pomiaru i pierwsze próby mierzenia długości	108
6.5. Pomiar długości; planowanie i organizacja zajęć w przedszkolu oraz w szkole	109

7. Klasyfikacja	110
7.1. Jak kształtują się czynności umysłowe potrzebne dzieciom do tworzenia pojęć?	110
7.2. Wspomaganie rozwoju klasyfikacji na poziomie par i łańcuszków (wielu par)	116
7.3. Wspomaganie rozwoju klasyfikacji na poziomie kolekcji	122
7.4. Wprowadzenie dzieci w sposoby segregowania i definiowania	122
7.5. Gry i zabawy rozwijające umiejętność klasyfikowania i definiowania	132
7.6. Klasyfikacja w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	135
8. Układanie i rozwiązywanie zadań arytmetycznych	137
8.1. O czym trzeba wiedzieć, żeby uczyć dzieci układania i rozwiązywania zadań?	137
8.2. Organizowanie sytuacji życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga liczenia	140
8.3. Układanie zadań do obrazków	142
8.4. Układanie zadań i rozwiązywanie ich z wykorzystaniem kasztanów, patyczków itp.	144
8.5. Układanie i rozwiązywanie zadań z liczydełkami	147
8.6. Układanie i rozwiązywanie zadań w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	149
9. Waga	151
9.1. Dlaczego warto wyjaśniać dzieciom sens ważenia?	151
9.2. Jak wspólnie z dzieckiem skonstruować wagę?	153
9.3. Ile waży miś? Ile waży lalka?	154
9.4. O tym, kiedy jest coś lżejsze, a kiedy waży tyle samo	156
9.5. Waga i ważenie w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	156
10. Mierzenie płynów	158
10.1. Co zrobić, aby dzieci wiedziały, że płynu jest tyle samo, chociaż po przelaniu wydaje się go więcej albo mniej?	158
10.2. Ile to jest: 1 litr, 2 litry, pół litra?	162
10.3. Mierzenie płynów w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	163
11. Intuicje geometryczne	165
11.1. O kształtowaniu pojęć geometrycznych w umysłach dzieci	165
11.2. Doświadczenia potrzebne dzieciom do uchwycenia tego, czym jest trójkąt, prostokąt, kwadrat i koło	170
11.3. Efekt odbicia, obrotu i przesunięcia. Bawimy się lusterkiem, układamy szlaczki i projektujemy ogrody	176
11.4. Kształtowanie intuicji geometrycznych w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	182
12. Konstruowanie gier przez dzieci i dla dzieci	183
12.1. O potrzebie kształtowania odporności emocjonalnej u dzieci. Także o rozwijaniu zdolności do wysiłku umysłowego	183
12.2. Konstruowanie gier - opowiadań	187
12.3. Tworzenie wariantów gier i zabaw z czynnościami matematycznymi	192
12.4. Gry w przedszkolu i w szkole; planowanie i organizacja zajęć	201
13. Zapisywanie czynności matematycznych	203
13.1. O sposobach zapisywania czynności matematycznych przez sześciolatki	203
13.2. Wprowadzenie znaków =, <, >	204
13.3. Liczenie i układanie działań matematycznych	209
13.4. Zapisywanie czynności matematycznych grafami, kreskami itp	214
13.5. Różne sposoby zapisywania czynności matematycznych w przedszkolu i szkole	218
14. Zakończenie, czyli o tym, co jeszcze jest ważne dla osiągnięcia szkolnych sukcesów	219
15. Bibliografia	223